

Avropa Şurası Parlament Asambleyasına

Avenue del'Europe, 67075 Strasburq, Cedex, Fransa

Bakı, Strasburq

27 yanvar 2014

Hörmətli Asambleya Üzvləri,

BİRGƏ QHT BƏYANATI: Azərbaycanın Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinə sədrliyi ərəfəsində AŞPA ölkədə insan hüquqlarının müdafiəsinin təmin olunması üçün tədbirlər görməlidir

İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqların Müdafiəsi haqqında Konvensiya (bundan sonra "Konvensiya"), onun Protokolları, 222 sayılı Rəy (2000), Azərbaycanın Avropa Şurasına üzvlük üçün müraciəti və bütün müvafiq Avropa Şurası tövsiyələri və qətnamələrini nəzərə alaraq, biz Azərbaycanda insan hüquqlarının kəskin pisləşməsi ilə bağlı bu xüsusi müraciəti Sizə göndəririk.

2013-cü il avqust tarixli hesabatında Avropa Şurasının İnsan Hüquqları üzrə Komissarı Nils Muznieks hökuməti ifadə, birləşmə və toplaşma azadlıqlarını adekvat şəkildə qorumadığına görə sərt tənqid edib.

Siyasi motivli həbslər davamlı bir problem olaraq qalır. Hal-hazırda yerli hüquq müdafiəçiləri doqquzu jurnalist, ikisi hüquq müdafiəçisi və üçü sosial media fəali olmaqla onlarla siyasi məhbusun olduğunu qeyd edirlər. Amnesty International təşkilatı hesab edir ki, ölkədə ən azı 19 vicdan məhbusu var və onların çoxu hakimiyyətə qarşı mediada sərt çıxış etdiyinə görə həbs olunub.

2013-cü il iyunun 13-də Avropa Parlamenti İlqar Məmmədovun həbsi də daxil olmaqla Azərbaycanda siyasətçilərin, jurnalistlərin və fəallərin təhdid və təqib olunmasının bütün formalarını pisləyən qətnamə qəbul edib. Respublikacı Alternativ hərəkatının lideri, Avropa Şurasının Bakı Siyasi Biliklər Məktəbinin direktoru İlqar Məmmədov talançılıqdan tutmuş kütləvi iğtişəşlərin təşkilinə qədər müxtəlif maddələrlə ittiham olunaraq 2013-cün ilin fevralından bəri qanunsuz olaraq həbsdə saxlanılır.

Eyni qətnamə həmçinin Azərbaycanı müstəqil seçki monitoring təşkilatı olan "Seçkilərin Monitoringi və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzi"ni dövlət qeydiyyatına almağa çağırır. Bunun qarşılığında isə hakimiyyət təşkilatının lideri, tanınmış seçki monitoru Anar Məmmədlini həbs edib. Təşkilat son seçkiləri monitoring edərək Seçki

Günündə kütləvi saxtalaşdırma, seçkiqabağı dövrdə isə fundamental azadlıqların pozulması hallarını qeydə alıb.

Bununla yanaşı, ifadə, birləşmə və toplaşma azadlığı hüquqlarına tətbiq olunan məhdudlaşdırmalar Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti və siyasi fəalları işinə böyük maneələr yaradır. 2013-cü ilin martında prezident Əliyev QHT-lərin fəaliyyətini, onların idarə olunması və maliyyə məsələlərini sərt şəkildə tənzimləyən, onların fəaliyyətini kəskin məhdudlaşdırmaqla yanaşı, hökumətə fəaliyyətini bəyənmədiyi QHT-lərə təzyiq etmək və ya onları texniki səbəblərə görə bağlamaq imkanı verən repressiv qanun layihəsini imzaladı. 17 dekabrda QHT qanununa edilmiş və Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin daha da boğulmasına xidmət edən yeni dəyişikliklər QHT-lər üçün qeydiyyatla bağlı əlavə əngəllər yaradıb və maliyyə tələblərini daha da sərtləşdirib.

“Azərbaycan tərəfindən öhdəliklərin yerinə yetirilməsi” adlı son hesabatında AŞPA Monitoring Komitəsi qeyd edir ki, *“korrupsiya və mütəşəkkil cinayətkarlıqla mübarizə üzrə qanunverici bazanın yaradılmasında irəliləyiş əldə olunub.”* [1] Buna baxmayaraq, Azərbaycan *“Çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsi haqqında”* yenilənmiş Avropa Şurası Konvensiyasını (CETS No. 198) və *“Rəsmi sənədlərə çatımlılıq haqqında Avropa Şurası Konvensiyası”*nı (CETS No.205) hələ də imzalamayıb.

Bununla yanaşı, 2012-ci ildə informasiya əldə etmək hüququ, hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və kommersiya sirri haqqında qanunlara edilmiş əlavə və dəyişikliklər informasiya azadlığı üzərinə məhdudlaşdırıcı təsirlər artıraraq şəffaflıq və hüquqi şəxslərin fəaliyyətinə ictimai nəzarət prinsiplərini pozur. Yeni dəyişikliklərə görə müəyyən olunmuş cəza jurnalistlərin korrupsiya hallarını araşdırmasını daha da çətinləşdirir.

Biz, Avropa Şurasını bu cür əməllərin risk altına aldığı fundamental hüquqların həqiqi müdafiəçisi hesab edirik. Buraya azadlıq və toxunulmazlıq (maddə 5), ədalətli məhkəmə araşdırması (maddə 6), şəxsi həyata və ailə həyatına hörmət hüquqlarının (maddə 8), fikir, vicdan və din azadlığının (maddə 9), fikri ifadə etmək azadlığının (maddə 10), yığıncaqlar və birləşmək azadlığının (maddə 11) və səmərəli hüquqi müdafiə vasitələri (maddə 13) hüququnun müdafiəsi daxildir.

Bu müraciətlə, Sizi növbəti sessiyadan istifadə etməklə 1272 (2002), 1305 (2002), 1358 (2004), 1359 (2004), 1398 (2004), 1456 (2005), 1457 (2005), 1480 (2006), 1545 (2007), 1614 (2008), 1750 (2010), 1917 (2013) sayılı qətnamələrə uyğun olaraq Azərbaycanda insan hüquqları durumunun yaxşılaşdırılmasını israrla tələb etməyə çağırırıq.

Sizdən, xüsusilə, siyasi motivli ittihamlarla həbs olunmuş şəxslərin azad edilməsi, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qərarlarının dərhal və tam yerinə yetirilməsi, diffamasiyaya görə cinayət məsuliyyətinin ləğv olunması öhdəliyinə uyğun olaraq bu sahədə yeni qanunun qəbul olunması və ifadə, birləşmə və toplaşma azadlıqları ilə bağlı Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısındakı öhdəliklərinə zidd olan

məhdudlaşdırıcı qanunların ləğvi tələblərinin Azərbaycana qarşı irəli sürülməsini xahiş edirik.

Müraciətimizə diqqət yetirdiyiniz üçün öncədən Sizə öz təşəkkürümüzü bildiririk. Avropa Şurası Əsasnaməsi və AŞPA Prosedur Qaydalarının Sizə verdiyi səlahiyyətlərdən istifadə etməyiniz bizim bəzi həssas demokratik dəyərlərimizin və vətəndaş hüquqlarımızın müdafiəsi üçün çox vacib və əhəmiyyətli ola bilər.

İmza edənlər:

1. **Aytəkin İmranova**, İslam Demokratiya və İnsan Hüquqları Mərkəzi
2. **Bəşir Süleymanlı**, "Seçkilərin Monitorinq və Demokratiyanın Tədrisi Mərkəzi" İB
3. **Elçin Abdullayev**, "Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları" İB
4. **Emin Hüseynov**, "Reportyorların Azadlıq və Təhlükəsizlik İnstitutu" İB
5. **Əsəbəli Mustafayev**, Demokratiya və İnsan Hüquqları Resurs Mərkəzi
6. **Ənnağı Hacıbəyli**, Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyası
7. **Fuad Həsənov**, "Demokratiya Monitoru" İB
8. **Gülnarə Axundova**, hüquq müdafiəçisi
9. **Hafiz Həsənov**, "Hüquq və İnkişaf" İB
10. **İlqar Hüseynli**, "Sosial Strateji Tədqiqatlar və Analitik Araşdırmalar" İB
11. **İntiqam Əliyev**, "Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyəti" İB
12. **İdrak Abbasov**, "Extremal Jurnalistika İnstitutu" İB
13. **İradə Cavadova**, İnsan Hüquqları üzrə Maarifləndirmə İB
14. **Qubad İbadov**, "İqtisadi Tədqiqatlar Mərkəzi" İB
15. **Lətafət Məlikova**, Regional İnsan Haqları və Maarifləndirmə İB
16. **Leyla Əliyeva**, "Milli və beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzi" İB
17. **Leyla Yunus**, "Sülh və Demokratiya İnstitutu" İB
18. **Mirvari Qəhrəmanlı**, "Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiəsi Mərkəzi" İB
19. **Mələhət Nəsibova**, Demokratiyaya Dəstək və İnsan Hüquqları Resurs Mərkəzi
20. **Mirəli Hüseynov**, "Demokratiyanı Öyrənmə" İB
21. **Nəsruлла Nurullayev**, "Ahıl Ziyalılara Qayğı Cəmiyyəti" İB
22. **Nəsimi Məmmədli**, Yayımaların Monitorinq Mərkəzi
23. **Novella Cəfərova**, Dilarə Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Komitəsi
24. **Rafiq Təhməzov**, "Bərabər İmkanlar Mərkəzi" İB
25. **Rəsul Cəfərov**, "Hüquqi Müdafiə və Maarifləndirmə Cəmiyyəti" İB
26. **Rəşid Hacı**, Media Hüququ İnstitutu
27. **Rövşən Kəbirli**, "Həbsxana İslahatları-Azərbaycan" İB
28. **Rövşən Hacıyev**, Demokratik Jurnalistika Məktəbi

29. **Samir Kazımlı**, "Siyasi Azadlıqları Müdafiə Alyansı"
30. **Şəkərxanım Əliyeva**, "Gender bərabərliyi" İB
31. **Vüqar Həsənlı**, "Demokratik Təşəbbüslər və Sosial İnkişaf" İB
32. **Yaşar Ağazadə**, "Azərbaycan İnsan Hüquq və Azadlıqlarının Müdafiəsi Komitəsi"
33. **Zöhrab İsmayıl**, Azad İqtisadiyyata Yardım İB